

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Procesul Evaluării

Curs adresat Comitetului de Coordonare a Evaluării

PROIECT COFINANȚAT DIN FEDR PRIN POAT 2007-2013

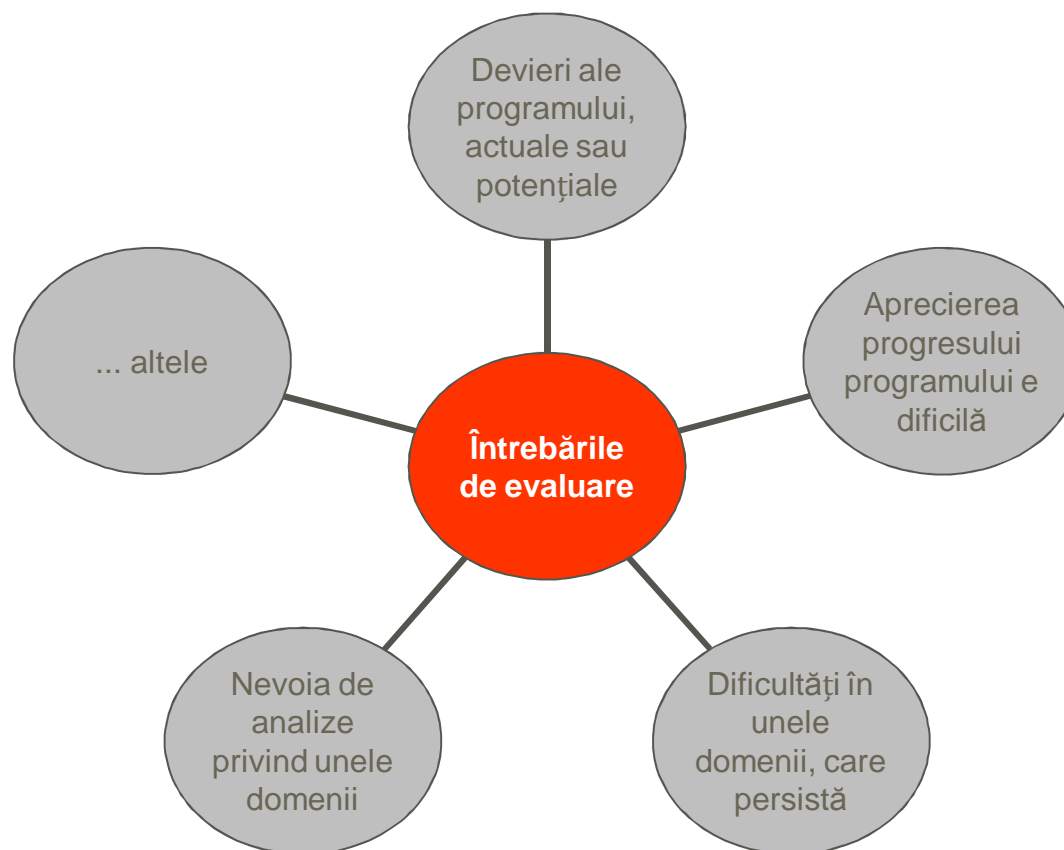
Design-ul evaluării

Pentru ca o evaluare să fie utilă, deciziile care ar putea fi luate și care pot fi comunicate de evaluare trebuie să fie menționate cât mai exact posibil. Adesea comisarii, nedorind să influențeze echipa de evaluare prea mult, sunt reticenți în a-și exprima, în prealabil, schimbările pe care le cred necesare sau îndoielile cu privire la eficacitatea unei anumite acțiuni. Intenția este lăudabilă: nu dezvălui nimic în avans pentru a vedea dacă echipa de evaluare ajunge la aceleași concluzii! Experiența arată, totuși, faptul că evaluarea are puține șanse de a documenta deciziile preconizate dacă acestea nu sunt cunoscute în prealabil de către cei care vor să colecteze și să analizeze datele în domeniu. Realitatea socio-economică este extrem de complexă și echipa de evaluare se confruntă cu un număr mare de observații și posibilități de a face îmbunătățiri. Verificarea ipotezelor de interes scăzut pentru funcționari, manageri sau alte părți interesate nu este realistă.

Ghidul Evalsed

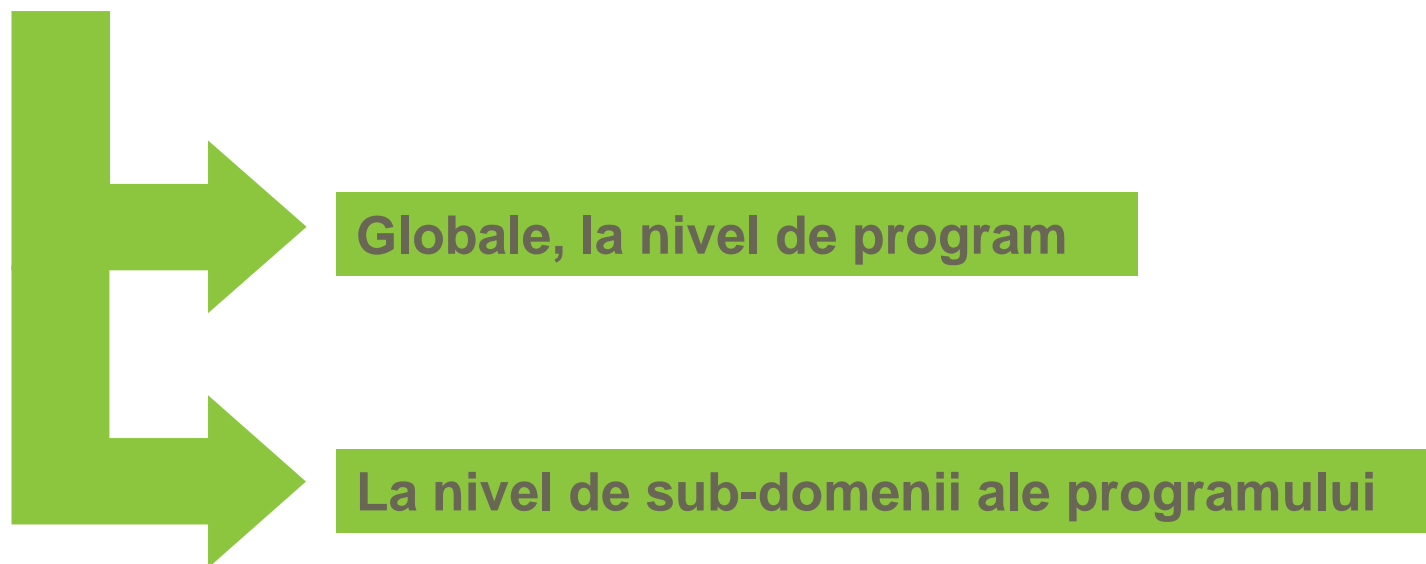
Design-ul evaluării

Întrebările de evaluare - pot fi generate de diverse nevoi

Design-ul evaluării

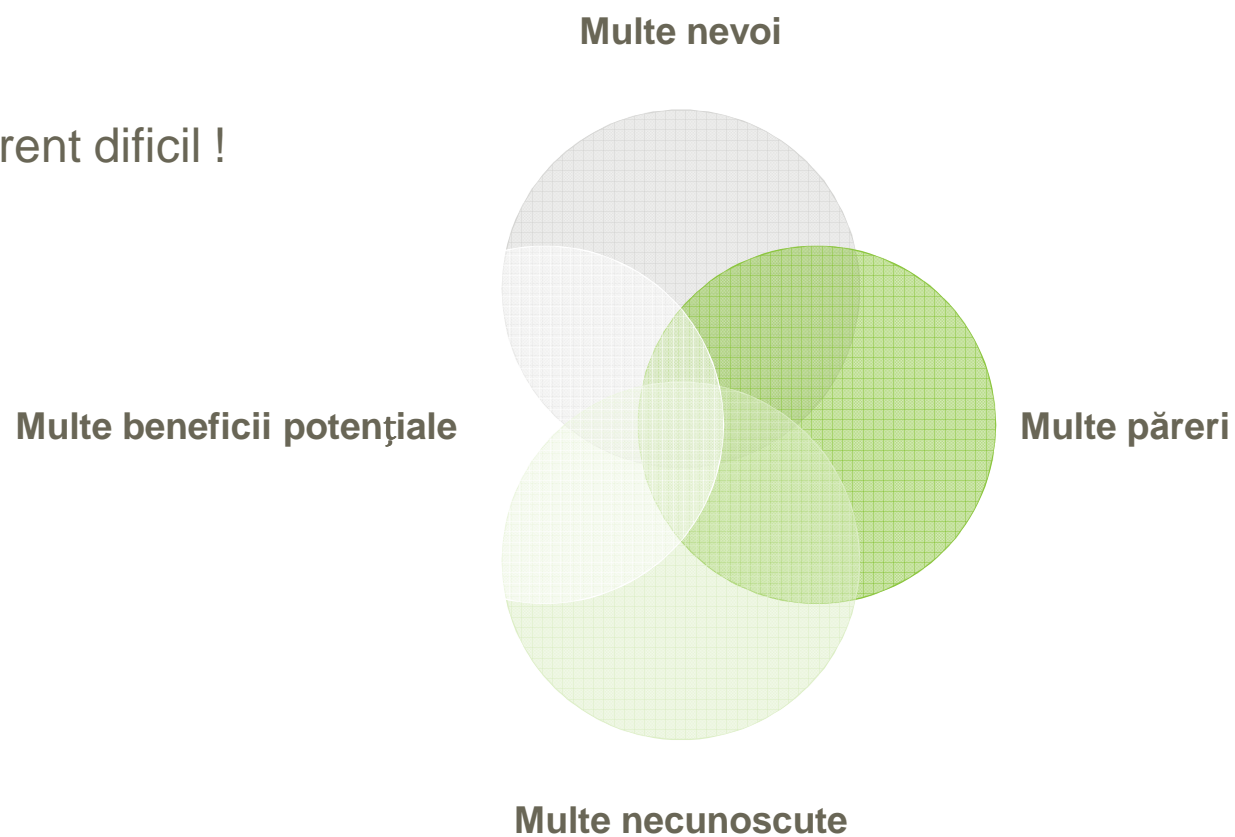
Întrebările de evaluare

Design-ul evaluării

Întrebările de evaluare

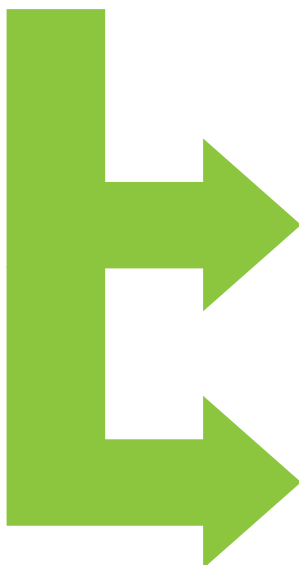
Un proces inerent dificil !

Design-ul evaluării

Întrebările de evaluare

Două abordări posibile – sau combinații între cele două

Ofer evaluatorului toate informațiile legate de întrebarea de evaluare respectivă - de ce a fost formulată, ce analize și opinii există deja - evaluatorul urmând să continue analiza.

Nu ofer nici o informație evaluatorului, pentru a vedea la ce concluzie ajunge în mod independent de analizele anterioare.

Design-ul evaluării

Întrebările de evaluare

Două abordări posibile – **ce abordare alegem?**

Abordarea aleasă depinde de plus-valoarea pe care o aștept de la evaluare, de ex. :

- doresc doar o **opinie**;
- doresc **răspunsuri** punctuale pe anumite aspecte punctuale;
- doresc **confirmări / infirmări** ale anumitor ipoteze;
- doresc **informații** etc.

Oricare ar fi abordarea aleasă, trebuie să îi înțeleg consecințele.

Design-ul evaluării

Întrebările de evaluare

Ca principiu, întrebările de evaluare ar trebui să:

Pornească de la nevoile și solicitările factorilor implicați;

Se bazeze pe nevoi reale;

Specifice cât mai detaliat posibil ce fel de răspuns este dorit;

Țină cont de limitările practice existente.

Design-ul evaluării

Întrebările de evaluare

Experiența a arătat că în timpul procesului de evaluare, părțile interesate pot dori să examineze aproape totul.

.....

Comisarii de evaluare nu sunt dispuși să limiteze domeniul de aplicare a întrebărilor de evaluare pe care se așteaptă să le acopere.

Ghidul Evalsed

Design-ul evaluării

Întrebările de evaluare

Este de remarcat că nu toate întrebările pe care comisarii de evaluare și managerii de program le adresează sunt și potrivite pentru a fi întrebări de evaluare. Unele sunt prea complexe, pe termen lung și necesită date care nu sunt disponibile. Alte întrebări nici măcar nu necesită evaluare, dar pot fi abordate prin intermediul sistemelor de monitorizare existente, sau prin consultarea directă a managerilor sau făcând referire la audit sau alte sisteme de control.

Ghidul Evalsed

Design-ul evaluării

Întrebările de evaluare

Lecții învățate din experiența anterioară

Cerințe au fost prea vagi, acoperind toate intervențiile Fondurilor Structurale și întrebări de evaluare diverse și complexe, variind de la strategie, la eficacitatea și la problemele de implementare.

Comisia Europeană
DIRECȚII ORIENTATIVE PRIVIND METODE DE EVALUARE
EVALUAREA ÎN TIMPUL PERIOADEI DE PROGRAMARE
Document de lucru nr. 5, Aprilie 2007

Design-ul evaluării

Întrebările de evaluare - aspecte practice

**Întrebările de evaluare trebuie discutate și formulate
în cadrul unui atelier de lucru al CCE,
nu prin corespondență!**

Design-ul evaluării

Întrebările de evaluare - aspecte practice

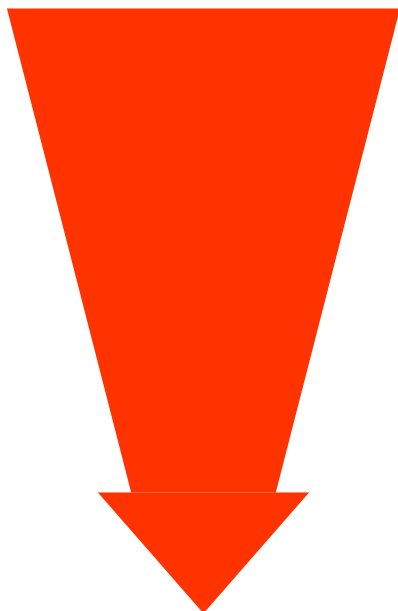
E firesc ca la început să existe ambiguitate, amalgam de idei, dezacord etc.

Un *brainstorming* inițial poate fi util.

Design-ul evaluării

Întrebările de evaluare - aspecte practice

Dinamica posibilă a unor întrebări de evaluare

Nevoia care stă la baza întrebării de evaluare nu poate fi uneori exprimată decât în termeni generici;

Pe măsură ce răspunsurile evaluării sunt formulate, nevoia devine mai clară;

Întrebarea de evaluare inițială poate fi detaliată suplimentar;

Se finalizează răspunsul la întrebarea de evaluare.

Design-ul evaluării

Întrebările de evaluare în relație cu criteriile de evaluare

Relevanță	<ul style="list-style-type: none"> ➤ În ce măsură obiectivele programului corespund nevoilor? ➤ Corespund acestea cu prioritățile locale, naționale și europene?
Eficacitate	<ul style="list-style-type: none"> ➤ În ce măsură au fost atinse obiectivele? ➤ Intervențiile și instrumentele utilizate au produs efectele estimate? ➤ Ar putea fi maximizate efectele prin utilizarea unor instrumente diferite?
Eficiență	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obiectivele au fost atinse la cel mai mic cost? ➤ Ar putea fi obținute efecte mai bune la același cost?
Utilitate	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Efectele generale, așteptate sau neașteptate, sunt satisfăcătoare pentru beneficiarii directi și indirecți?
Sustenabilitate	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rezultatele și impacturile, inclusiv schimbările instituționale, sunt durabile? ➤ Este posibil ca efectele să continue să se producă și după încetarea finanțării?

Design-ul evaluării

Caietul de Sarcini

Aspecte importante în redactarea Caietului de Sarcini:

Descrierea contextului, a subiectului evaluării și menționarea întrebărilor de evaluare;

Descrierea tuturor aspectelor /informațiilor relevante și a așteptărilor de la evaluator;

Identificarea tuturor factorilor interesați ;

Prezentarea graficului solicitat privind procesul de evaluare.

Design-ul evaluării

Durata evaluării

Stabilirea duratei unui proces de evaluare e un aspect complex care ar trebui să țină cont de o serie de considerente:

- Gradul de detaliu optim al analizelor solicitate;
- Momentele decizionale la care sunt necesare rezultatele evaluării;
- Durata lungă e riscantă: demotivare, pierdere interes, lentoare.

O durată relativ lungă trebuie bine justificată, de ex. prin amploarea analizelor solicitate și estimarea timpului necesar acestora.

Considerentul “să fie destul timp” fără a estima dacă într-adevăr e necesar acest timp, nu e recomandat.